

2022-11-29

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: SOCN 2022-00320

KFKS 2022-00547

Motion - Åtgärder mot våld i ungas nära relationer (V) **Motion den 20 juni 2022 av Fredrik Holmqvist m.fl. (V)**

Förslag till beslut

Socialnämnden noterar att det redan pågår ett arbete inom socialnämnden som uppfyller intentionen avseende första och fjärde förslaget i motionen. Socialnämnden noterar att andra och tredje förslaget i motionen ligger utanför socialnämndens ansvarsområde. Socialnämnden överlämnar med dessa noteringar ärendet för vidare hantering inom kommunstyrelsen.

Sammanfattning

I inkommen motion från Vänsterpartiet föreslås fyra riktade insatser med förebyggande åtgärder mot våld i ungas nära relationer. Motionärerna föreslår att kommunstyrelsen och berörda enheter i Nacka kommun ska utarbeta en plan för att stoppa och motverka våld i ungas nära partnerrelationer. Vidare föreslås att enheten sätter upp anslag som informerar om våld i nära relation inom de verksamheter där unga vistas. Det tredje förslaget är att det ska göras ett digitalt utskick till alla föräldrar till ungdomar mellan 12–18 år. Utskicket ska innehålla information om våld i ungas nära relationer samt en uppmaning att prata med ungdomen om det. Det fjärde och sista förslaget är att alla anställda i kommunen samt privata aktörer som arbetar på uppdrag för kommunen ges information och utbildning om våld i ungas nära relationer.

Barn- och familjeenheten har utrett förslagen och finner att sakfrågan som motionärerna belyser är viktig och intentionen med förslagen är goda. Enhetens bedömning är att barn- och familjeenheten redan bedriver arbete som uppfyller intentionen i förslag ett och fyra. Avseende förslag två bedömer enheten att om en sådan insats ska genomföras bör den genomföras samordnat inom kommunen där varje enhet ansvarar för att sätta upp anslag inom sina verksamheter. Avseende förslag tre saknar barn- och familjeenheten den informationskanal som bedöms krävas för ett genomföra ett sådant utskick. Enheten är dock positiv till både förslag två och tre men finner att de i nuläget ligger utanför enhetens ansvarsområde. Skall de förslagen genomföras krävs ett tydligt uppdrag till berörda enheter att samverka för att ett genomförande ska vara möjligt. Enheten lämnar

därför förslagen utan ställningstagande. Motionen bedöms inte föranleda några ytterligare åtgärder från barn- och familjeenheten och anses därmed som färdigbehandlad.

Förslagen i motionen

För att sätta mer fokus på förebyggande än reaktiva åtgärder avseende våld i ungas nära partnerrelationer föreslår motionärerna ett antal riktade insatser från Kommunstyrelsen och berörda förvaltningar i Nacka kommun.

Förslagen är:

- att det utarbetas en plan för hur Nacka kommun ska arbeta proaktivt för att stoppa och motverka killars våld mot tjejer och våld mot hbtqi-personer i deras partnerrelationer.
- att varje enhet/ställe där unga är, sportanläggningar, fritidsgårdar, Ungdomsmottagningen, socialkontor, skolor mm, sätter upp anslag om att våld i nära relation är ett allvarligt brott och att den som utsätter andra eller själv utsätts bör höra av sig till en vuxen och/eller anmäla till polisen
- att föräldrar till barn och unga 12–18 år informeras om problemet genom ett digitalt nyhetsbrev från kommunen där de uppmanas att prata med sitt barn/tonåring om detta.
- att alla anställda, direkt av Nacka kommun eller i företag som utför tjänster och som har barn/unga som målgrupp, ges information och utbildning i Våld i ungas nära relationer.

Barn- och familjeenhetens utredning och bedömning

Socialtjänstens ansvar

Socialtjänstlagen styr det arbete som utförs inom barn- och familjeenheten. I lagen står det bland annat att socialnämndens uppgift är att främja förutsättningarna för goda levnadsförhållanden. Socialnämnden svarar för att ge råd, stöd, vård och annat bistånd till familjer och enskilda som behöver det.¹ Vidare har socialnämnden ett särskilt ansvar för barn och unga och att socialnämnden ska verka för att barn och unga växer upp under trygga och goda förhållanden. Nämnden ska bedriva uppsökande verksamhet och annat förebyggande arbete för att förhindra att barn och unga far illa.²

Barn- och familjeenhetens arbete

Målgruppen unga som blir utsatta för våld i nära relation och unga som utövar våld i nära relation har sedan flera år tillbaka uppmärksammats inom barn- och familjeenheten samt

¹ Socialtjänstlagen 3 kapitlet 1 §

² Socialtjänstlagen 5 kapitlet 1 §

inom de verksamheter som drivs av Vålfärd och samhällsservice (VSS). Inom ramen för barn- och familjeenhetens kvalitetsplan finns aktiviteter som syftar till att utveckla och förbättra enhetens arbete med våld i nära relation. Socialnämnden följer även sedan flera år tillbaka indikator avseende våld i nära relation i mål och budget.

I Nacka kommun fanns det vid årsskiftet 2021/2022 totalt 10 745 ungdomar i åldrarna 12-18 år³. I Stockholmsenkäten som besvaras av ungdomar i årskurs 9 i grundskolan och årskurs 2 på gymnasiet får ungdomarna i Nacka svara på frågor som rör våld och våldsutsatthet i nära relationer. Frågan gällande om ungdomar har varit utsatta för våld i nära relation har ställts sedan 2018. I 2022 års enkät deltog cirka 1900 elever och av dem var det cirka 100 ungdomar som svarade att de upplevt våld, hot eller kränkning i en nära relation. Antalet ungdomar som svarat ja på frågan sedan 2018 har varierat. Högst antal ja-svar var 2018 då 126 ungdomar svarade ja, därefter sjönk antalet 2020 till 92 och i år ökade antalet något igen. I årets enkät ställdes det även en fråga om ungdomarna utövat våld i nära relation. Cirka 17 elever svarade att de gjort det.

Slutsatser

Barn- och familjeenheten finner att sakfrågan som motionärerna belyser är viktig och högst aktuell i samhällsdebatten i stort samt i Nacka kommun. Våld är aldrig acceptabelt i någon relation eller situation och både den som blir utsatt och den som utövar våldet ska kunna få stöd.

Förslag I: att utarbeta en plan för att stoppa och motverka killars våld mot tjejer och hbtqi-personer i deras partnerrelationer

Barn- och familjeenheten gör inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet varje år en riskanalys. I den har våld i nära relation under flera år uppmärksammats, dock framför allt utifrån våld i vuxnas nära relationer samt mellan vuxna och barn. Inför framtagande av kvalitetsplan för 2023 kommer en ny riskanalys att genomföras där våld i ungas nära relationer kommer att vägas in.

Kommunstyrelsen sa den 5 september 2022, § 232, nej till en kommunövergripande plan i samband med yttrande till kommunfullmäktiges revisorer avseende revisorernas granskning av arbetet mot våld i nära relation samt hedersrelaterat våld och förtryck (KFKS 2022-00409). Kommunstyrelsen angav då *”Det bedöms sammantaget inte finnas skäl till att en särskild kommunövergripande handlingsplan antas inom området då det redan finns föreskrifter som anger att rutiner och samverkan ska ske.”*

Genom det befintliga arbetet som pågår med målgruppen samt det årliga systematiska kvalitetsarbetet bedömer barn- och familjeenheten att enheten redan uppfyller intentionen med förslaget.

³ Befolkningsstatistik Nacka kommun [folkmaningd-nacka-2006-2021-per-alder-och-kon.xlsx](https://www.scb.se/foerklarad/folkmaningd-nacka-2006-2021-per-alder-och-kon.xlsx) (live.com) källa SCB

Förslag 2: att sätta upp anslag inom alla verksamheter och ställen där unga vistas som informerar om våld i nära relation

Om en informationskampanj skall genomföras bedömer enheten att ett samlat grepp behöver tas kommunövergripande och varje enhet behöver ta ansvar för kontakten med sina respektive verksamheter. Det är också av vikt att en eventuell kampanj utformas och genomförs så att den når fram till målgruppen. En sådan insats ligger idag utanför enhetens ansvarsområde varför barn- och familjeenheten lämnar förslaget utan ställningstagande.

Förslag 3: att informera och uppmana föräldrar att prata med sina barn respektive ungdomar om våld i nära relation

Barn- och familjeenheten saknar den informationskanal som krävs för att genomföra ett utskick likt det som motionärerna föreslår. Enheten ser dock positivt på en sådan informationssatsning och att satsningen om den genomförs med fördel samordnas med informationssatsningen i förslag två. Ett tydligt uppdrag till samtliga inblandade nämnder är dock en förutsättning för att satsningen ska kunna genomföras. Barn- och familjeenheten lämnar utifrån ovanstående förslag utan ställningstagande.

Förslag 4: att ge information och utbildning om våld i ungas nära relationer till alla anställda i kommunen samt privata aktörer som arbetar på uppdrag för kommunen och har barn och unga som målgrupp.

Barn- och familjeenheten har sedan flera år tillbaka med våld i nära relationer i utbildningsplanen för enhetens medarbetare och innehållet revideras kontinuerligt. Behovet av utbildning för personalen inom barn- och familjeenheten bedöms därför vara uppfyllt. Vad gäller utbildning till privata aktörer ställs i ramavtal krav på kunskap och åtgärdsplaner avseende våld. De privata aktörerna ansvarar därmed själva för att dessa krav ska uppnås och att deras personal får utbildning. Barn- och familjeenheten bedömer utifrån ovanstående att förslaget redan är uppfyllt.

Barn- och familjeenheten anser mot bakgrund av ovanstående att samtliga förslag i motionen är besvarade.

Ekonomiska konsekvenser

Förslag till beslut innebär inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Det är viktigt att det bland vuxna, både föräldrar och personal inom kommunens verksamheter, finns en medvetenhet och kunskap om att det förekommer våld även i ungas nära relationer. Det är också viktigt att unga uppmärksammas på vad som är okej respektive inte okej i relationer av vuxna i deras närhet. Då kommunen tillhandahåller insatser och stöd till målgruppen innebär förslag till beslut inga konsekvenser för barn och unga.

Handlingar i ärendet

Bilaga. Motion – Åtgärder mot våld i ungas nära relationer, Fredrik Holmqvist m.fl. (V)

Karin Kollberg
Social- och äldre­direktör
Stadsledningskontoret

Nina Vallin Nielsen
Kvalitetsutvecklare
Barn- och Familjeenheten, Kvalitet
individ och familj